

Meget mere end billedkunst

– om kunstmuseet som tværfagligt læringsrum

Af Tine Nielsen Fabienke, museumsinspektør, Fuglsang Kunstmuseum

Kunstmuseet bliver i følgende tekst anskuet som et tværfagligt læringsrum og som rum for nye samarbejder mellem forskellige fagfagligheder. Med udgangspunkt i Fuglsang Kunstmuseum, dets udstillinger, beliggenhed, historie og kulturarv tydeliggøres det, hvordan et 'sted' kan påvirke museets undervisningstilbud i tværfaglig retning. Og hvordan det kan styrke båndene yderligere mellem kunstmuseerne og de fremtidige grundskolelæreres brug af museerne i undervisningen.

Museer, historie og kulturarv

Kulturstyrelsen er det organ under Kulturministeriet, der udmønter regeringens kulturpolitik på en lang række områder, herunder museer. På styrelsens hjemmeside kan man læse, at der under museumsloven hidrører otte statslige og 100 statsanerkendte museer i Danmark, hvis ansvarsområde er enten kunsthistorisk, kulturhistorisk eller naturhistorisk. Museerne modtager driftsmidler fra staten og skal opfylde en række lovbestemte krav til indsamling, registrering, beva-

ring, forskning og formidling.¹ Under overskriften „Viden og oplevelse“ pointerer Kulturstyrelsen, at “*Museernes aktiviteter er i en stærk udvikling, hvor det ikke alene er udstillingerne på selve museet, men i stadig højere grad også kulturformidling af vores historie og kulturarv, som er i fokus. På den måde bidrager museerne til samfundets uddannelsesmæssige og kulturelle udvikling.*”² Det gælder også Fuglsang Kunstmuseum, som jeg vil bruge som et eksempel på, hvordan et kunstmuseum kan virke som tværfagligt læringsrum for lærerstuderende, grundskolelærerne og deres elever. Udgangspunktet er billedkunst, der i udvalgte forløb også knytter an til museets beliggenhed, historie, kulturarv, til dets sted.

Kunstmuseet som tværfagligt læringsrum

De danske statslige og statsanerkendte kunstmuseer favner bredt. Institutionerne ligger spredt i den danske geografi, hvor hver enkelt har sin egen historie, traditioner og strategier. Fælles for dem er imidlertid opfyldelsen af museumslovens krav og dermed også en museumsfaglighed, der arbejder efter anerkendte standarder og metoder. Fælles er også den fortsatte udvikling af undervisningen til grundskolernes elever med tilbud til museernes faste samlinger og tilbud

til de skiftende særudstillinger. Tilbudde-
ne spænder vidt i forhold til kunstnere,
kunstarter, perioder og emner, der til-
sammen rummer et stort tværfagligt po-
tential. På Fuglsang Kunstmuseum kan
bl.a. fremhæves *Himlens spejl. Skyer og
vejrlig i dansk maleri 1770-1880* i 2003,
hvis omdrejningspunkt var syntesen af
billedkunst, litteratur og meteorologi,
*ARS UNA. Johan Rohde (1856-1935) – sølv-
møbler – bogkunst – maleri* i 2006, som
behandlede billedkunst og kunsthånd-
værk, samt *Livslust. Sundhed – Skønhed –
Styrke i dansk kunst 1890-1940* i 2008, om
forbindelserne mellem billedkunst og
kropskultur.³ Potentialer giver mulighed
for at undervise på tværs af grundsko-
lens fag og etablere samarbejder på
tværs af fagfagligheder, eksempelvis bil-
ledkunst og historie, dansk, natur/teknik
eller sågar idræt m.v. Samarbejder mel-
lem lærerstuderende og kunstmuseerne
kan således være med til at udvikle nye
og forbedrede undervisningstilbud til
grundskolen. Det kan konkret være i for-
hold til tilrettelæggelsen af undervis-
ningsforløb og materialer, hvor stude-
rende bidrager med deres didaktiske og
pædagogiske fagligheder i forhold til
museumsfagligheden – i dette tilfælde
kunstfagligheden. Den videndeling og de
erfaringer, der opnås med sådanne fæl-
les forløb, gør ikke kun kunstmuseet klo-
gere på sine mange målgrupper og dens
behov, men gør også de studerende klo-
gere på de eksterne læringsrumms mange
muligheder.

Fuglsang Kunstmuseum – landskab, kunst og identitet

Fuglsang Kunstmuseums samling af
dansk billedkunst fra 1750'erne og frem
til i dag blev grundlagt i slutningen af
1800-tallet. I 2008 flyttede samlingen

ind i en ny museumsbygning på Fugl-
sang Herregaards jorder, hvor det østlig-
ste Lolland møder Guldborgsund. Muse-
ets moderne arkitektoniske rammer er
nænsomt indpasset i et pittoresk herre-
gårds miljø med tradition for billedkunst,
musik og havekunst. Med sit fokus på
bl.a. landskabsmaleri og motiver fra den
lokale geografi knytter museets kunst og
identitet også an til områdets særlige hi-
storie og kulturarv, til *stedet* Fuglsang.
Og der er udviklet tværfaglige undervis-
ningstilbud, som fremhæver det omgi-
vende herregårdslandskab, Fuglsang
Parkhave og områdets fredede natur
samt Storstrøms Kammerensemble, der i
dag har til huse i herregårdens hoved-
bygning. I de første år på Fuglsang blev
der udviklet workshopforløb, hvor børn
bl.a. skabte egne pladecovers inspireret
af mødet med først ensembles spillende
musikere og derefter museets kunstsam-
linger. Kredsen er siden udvidet med det
lokale kulturhistoriske museum, Mu-
seum Lolland-Falster, i det tværfaglige
tilbud *Find landskabet*, hvor man med
sigte på fagene historie, billedkunst og
musik opdager forskellige former for
landskaber i henholdsvis Fuglsangs hi-
storiiske omgivelser, i den levende musik
og den originale billedkunst i museet.⁴
Også skiftende særudstillinger har haft
kombinationen af billedkunst og land-
skaber i fokus. Senest *Horisonter i dansk
landskabskunst 1950-2000* i 2012, *Vilhelm
Kyhn & det danske landskab* og *SOM DET
BLÅ. Arbejder af landskabsarkitekten Tor-
ben Schønherr* i 2013, hvis undervisnings-
tilbud, bl.a. sidstnævntes workshops,
hvor børn udformede egne landskabsar-
kitekturmodeller, opfyldte trinmål i en
række fag.⁵ Hermed kunne flere faglære-
re i princippet tage af sted samtidig og
få gavn af tilbuddet i hver deres under-
visning eller ud fra et fælles tema.

Ja tak til tværfaglighed og samarbejde

I tilrettelæggelsen af de tværfaglige tilbud er det oplagt at inddrage lærerstuderende. Når museumsfagligheden går i dialog med en anden fagfaglighed, dennes teori, kompetencer og erfaring, er der god grobund for udvikling og opkvalificering af museets 'produkter'. Sådanne samarbejder motiveres også af muligheden for direkte at skærpe de studerendes bevidsthed om det tværfaglige potentiale og lysten til at bruge kunstmuseerne generelt i de forskellige fag, først i egen uddannelse og siden i egen undervisning. Ud over inddragelsen af museerne som demokratiske dannelsesinstitutioner i de almene dannelsesfag⁶ er museerne som tværfagligt læringsrum derfor et oplagt incitament for et øget fremtidigt samarbejde mellem kunstmuseerne og de fremtidige grundskolelærere.⁷ Det kunne i Fuglsang Kunstmuseums tilfælde være omkring museets kunstsamling og særudstillinger formidlet i lyset af institutionens unikke beliggenhed, rige historie og kulturarv.

Noter

¹ Der findes danske museer, der hverken er statslige eller statsanerkendte, men den kategori er ikke i fokus i nærværende artikel.

² www.kulturstyrelsen.dk/institutioner/museer

³ Alle tre udstillinger blev skabt i nært samarbejde med Fyns Kunstmuseum.

⁴ Idéen til *Find landskabet* blev undfanget i aktørkredsen bag KULTURTJENESTEN Lolland-Falster, hvor Fuglsang Kunstmuseum deltager. Se mere om det tværkommunale og tværinstitutionelle udviklingsprojekt på: www.kulturtjenesten.dk

⁵ *Horisonter* var en udstilling med museets egne værker og blev derfor kun vist på Fuglsang Kunstmuseum, *Vilhelm Kyhn* blev skabt i nært samarbejde med kunstmuseerne i Randers, Ribe og Herning, mens *SOM DET BLÅ* blev skabt i nært samarbejde med Ribe Kunstmuseum.

⁶ Fabienke, Tine Nielsen, „Skal vi mødes i Medborgerskabet?“ se Learning Museums hjemmeside under ARTIKLER: <http://learningmuseum.dk/archives/922>

⁷ Se eksempelvis Learning Museums nyhedsbrev juni 2013 med temaet Er du TVÆRS? Se hjemmesiden under Nyhedsbreve.